

ผลของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูด

โดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

Effects of Language Skill and Speech Proficiency Programs by Parents of Children with Intellectual Disability

นิรมล ศรีพรหมมา¹, เบนจามาภรณ์ ช้อยเครือ², ชนิตา พิมพ์ศรี³

Niramom Sripromma¹, Benjamaporn Choikhruea², Chanita Pimsri³

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹⁻³Faculty of Education, Khon Kaen University, Thailand

Corresponding author. Email: Niramom.sr@kkumail.com

(Received: May 7, 2023; Revised: June 6, 2023; Accepted: June 11, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาและการพูดก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ได้แก่ ผู้ปกครองที่เป็นผู้ดูแลหลักของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อายุระหว่าง 5- 8 ปี จำนวน 10 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย 1) โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง 2) แบบทดสอบความรู้ผู้ปกครองเรื่องโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูด 3) แบบประเมินความสามารถทางภาษาและการพูด สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเปรียบเทียบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง มีค่าผลประสิทธิภาพ เท่ากับ 81/87 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.75 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถพัฒนาการทางภาษาและการพูดหลังการฝึกตามโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองสูงกว่าก่อนการฝึกตามโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง เป็นโปรแกรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการพูดได้

คำสำคัญ : เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา; ผู้ปกครอง; โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูด

Abstract

This Quasi-experimental research was to develop programs to promote language and speech ability by parents in children with intellectual disabilities. and to compare language and speech development before and after using the language skill and speech proficiency programs by parents of children with intellectual disability. The target groups used were 10 parents who were primary caregivers of children with intellectual disabilities and 10 children with intellectual disabilities aged between 5-8 years by purposive sampling. This research tool consists of 1) Parental Language and Speech Promotion Program 2)

Parental Knowledge Test on Language and Speech Promotion Program 3) Language and speech ability assessment model. The statistical methods used in the analysis were Means, Standard Deviation (S.D.) and statistics to compare The Wilcoxon Matched Paris Signed – Ranks. The results showed that Language and speech promotion programs by parents With the program performance value equal to 81/87 higher than the specified threshold And has the effectiveness index of the program equals 0.75, within acceptable criteria And children with intellectual disabilities Having the ability to develop language and speech after training according to the program to promote language and speech by parents higher than before the program practice. Statistically significant at the level 0.05 Language and speech promotion program by parents Is a program that can be applied to children with special needs to promote language and speech development.

Keywords: Children with Intellectual Disabilities, Parents, Language skill and Speech Proficiency Programs

1. บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคนและนำพาให้ประเทศชาติเจริญเท่าเทียมนานาอารยะประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา มุ่งเน้นให้การศึกษา บริการการศึกษาและพัฒนาการศึกษาให้แก่คนปกติและคนพิการ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในประเทศไทยบัญญัติไว้ในมาตรา 49 ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยรัฐต้องจัดให้ตั้งแต่แรกเกิด หรือเมื่อพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกระทรวง ตลอดจนนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเน้นให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและครอบคลุม อย่างมีคุณภาพ การจัดการศึกษาที่เหมาะสมทำให้เด็กพิการ มีโอกาสเข้าเรียนอย่างทั่วถึงและพยายามจัดการศึกษาที่หลากหลายเพื่อสนองตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและความต้องการพิเศษเฉพาะบุคคล (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2551) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2542 เรื่องภาษาและการเข้าถึงภาษา สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (อารีย์ คำสังฆะ, 2554) ดังนี้ “ต้องหาวิธีที่จะทำการเรียนการสอนให้ได้ประโยชน์และสามารถเข้าใจความจริง ไม่ใช่ให้เข้าใจภาษาแต่เข้าใจวิชาการ ไม่ใช่วิชาการอย่างเดียวต้องเข้าใจวิธีปฏิบัติตน หมายถึง จริยธรรมต่าง ๆ ต้องเรียน ต้องรู้ให้กว้างขวางอันนี้เป็นข้อสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ถ้าไม่พัฒนาการศึกษาประเทศก็อยู่ไม่ได้ ความเข้าใจของบุคคลจะไม่มี ถ้าความเข้าใจของบุคคลไม่มีข้อใดก็ตามที่คนไม่เข้าใจ คือสื่อความหมายความคิดไม่ได้ ถ้าไม่มีความรู้ โดยเฉพาะภาษาอันนี้ที่จะต้องแก้ไขที่บอกว่าแก้ไข เพราะรู้ว่ายังไม่ดี” จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้อัญเชิญมานี้ จะเห็นว่าพระองค์ทรงให้ความสำคัญกับการมีความรู้ในการใช้ภาษาและใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการต่าง ๆ ภาษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งและนับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่เกิด และเป็นสื่อในการเรียนให้ได้ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน วิธีการเรียนรู้ภาษาจึงเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณา ค้นหามาทาง ที่เด็กเรียนรู้แล้วได้ผลดี มีความสุขในการเรียนรู้ จนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีความหมาย

พัฒนาการทางภาษาและการพูด คือความก้าวหน้าในการใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน แบ่งออกเป็น 2 ด้านใหญ่ๆ คือ 1) การพัฒนาด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา (Receptive Language) คือ ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ และจำความหมายของคำได้ เกิดจากการที่ได้กู่จกโยงเสียงต่างๆที่ได้ยินกับสิ่งต่างๆที่เด็กมองเห็นและสัมผัส

(2018) ที่ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมฝึกพูดเด็กพูดช้าโดยใช้คู่มือฝึกพูดสำหรับผู้ปกครอง พบว่า โปรแกรมฝึกพูดเด็กพูดช้าสามารถช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้และทักษะในการฝึกพูดให้กับเด็กพูดช้าและสามารถพัฒนาความเข้าใจและการใช้ภาษาให้เด็กพูดช้าได้เพิ่มขึ้น ทักษะของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวด้านการสื่อความหมายในเรื่องความเข้าใจภาษาของเด็กพูดช้า

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการให้ความรู้กับผู้ปกครองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมศักยภาพความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคลและบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา จึงสนใจทำการศึกษาวิจัยผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและครอบครัว เมื่อผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปฏิบัติในการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งจะส่งผลให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้มีพัฒนาการทางการทางภาษาและการพูดดีขึ้นและได้รับการกระตุ้นพัฒนาการทางการทางภาษาและการพูดอย่างต่อเนื่องตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

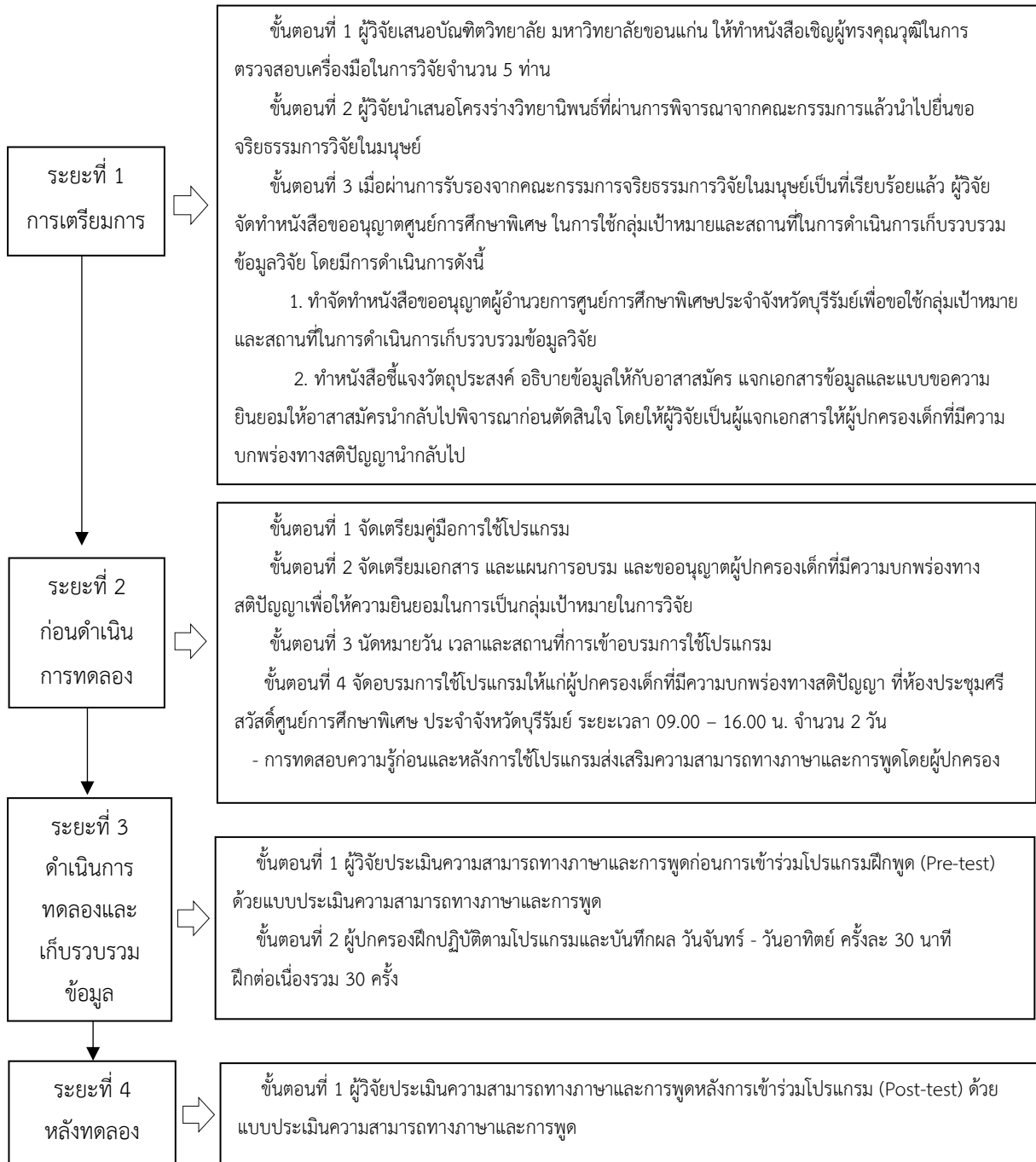
2.2 เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาและการพูดก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) มี 2 กลุ่มคือ 1) ผู้ปกครองที่เป็นผู้ดูแลหลักของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 คน ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ระยะเวลาในการฝึกตามโปรแกรมตั้งแต่วันจันทร์ - วันอาทิตย์ ครั้งละ 30 นาที ฝึกต่อเนื่องรวม 30 ครั้ง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาและการพูด การเตรียมความพร้อมก่อนการพูด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เนื้อหาของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง ประกอบไปด้วย 4 บทเรียนหลัก ได้แก่ บทเรียนที่ 1 กิจกรรมการเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ การเลียนแบบการเล่นเสียงที่ไม่มีความหมาย และการเลียนแบบเสียงที่มีความหมาย บทเรียนที่ 2 การรับรู้และเข้าใจและการใช้คำนาม (Receptive and Expressive Noun) ประกอบด้วย เรื่อง สัตว์น้อยน่ารัก ผักผลไม้ต่างๆ อาหารและเครื่องดื่ม เสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย บทเรียนที่ 3 การรับรู้และเข้าใจและการใช้คำกริยา (Receptive and Expressive Verb) และ บทเรียนที่ 4 การสื่อสารวลีที่มีความหมาย (Communicating meaningful phrases)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว (Quasi – Experimental Research; one group pretest – posttest design) การวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เลขที่ HE653331 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัย

1. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง ประกอบด้วย 4 บทเรียน ได้แก่ บทเรียนที่ 1 กิจกรรมการเตรียมความพร้อม บทเรียนที่ 2 การรับรู้และเข้าใจ และการใช้คำนาม (Receptive and Expressive Noun) บทเรียนที่ 3 การรับรู้และเข้าใจ และการใช้คำกริยา (Receptive and Expressive Verb) และบทเรียนที่ 4 การสื่อสารที่มีความหมาย นำโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างโปรแกรมกับวัตถุประสงค์ โดยใช้ค่าการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของโปรแกรมกับจุดประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) พบว่า ผลการประเมินได้ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.8- 1 สรุปค่า IOC ทั้งหมด 0.91 มีค่าสูงกว่า 0.7 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง สามารถนำไปใช้ได้จากนั้นนำเครื่องมือไปใช้ในการทดลอง เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) และหาค่าประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองของเครื่องมือ (E1/E2) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) ของเครื่องมือ มีค่าเท่ากับ 0.75 มีค่าสูงกว่า 0.5 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และได้ค่า (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 81/87 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 แบบทดสอบความรู้ผู้ปกครองเรื่องโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูด โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย นักฝึกพูด 3 ท่าน และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ 2 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินกับวัตถุประสงค์ โดยใช้ค่าการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) พบว่า ผลการประเมินได้ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.6 - 1 สรุปค่า IOC ทั้งหมด 0.9 มีค่าสูงกว่า 0.7 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

1.3 แบบประเมินความสามารถของพัฒนาการทางภาษาและการพูด โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินกับวัตถุประสงค์ โดยใช้ค่าการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินกับจุดประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) พบว่าผลการได้ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 1 สรุปค่า IOC ทั้งหมด 0.94 มีค่าสูงกว่า 0.7 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง ในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้ผลการใช้ดังนี้

2.1 อาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีคะแนนแบบทดสอบหลังการใช้โปรแกรม สูงกว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนการใช้โปรแกรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้โปรแกรม (\bar{X}) เท่ากับ 9.3 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.49 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้โปรแกรม (\bar{X}) เท่ากับ 17.05 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.70 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการประเมินความสามารถของพัฒนาการทางภาษาและการพูดหลังการฝึกตามโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง อาสาสมัครทุกคนมีผลการประเมินสูงกว่าก่อนการฝึกตามโปรแกรม โดยมีคะแนนประเมินเฉลี่ยก่อนการฝึก (\bar{X}) เท่ากับ 32.20 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.52 และมีคะแนนประเมินเฉลี่ยหลังการฝึก (\bar{X}) เท่ากับ 61.36 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.97 สรุปได้ว่า การฝึกตามโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูด โดยผู้ปกครองช่วยส่งเสริมความสามารถของพัฒนาการทางภาษาและการพูดได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผู้วิจัยจัดทำคู่มือโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดและนำไปทดลองใช้ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (E1/E2) และค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) ของเครื่องมือ โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 5 คน ได้ผลดังนี้

1.1 การหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (E1/E2) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 5 คน และดำเนินการวิเคราะห์หาค่า E1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) ค่า E2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) พบว่า ผลการวิเคราะห์หาค่า E1/E2 กำหนดเกณฑ์การตัดสินที่ 80/80 ได้ผลประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เท่ากับ 81/87 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) ของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 5 คน และดำเนินการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) พบว่าค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) ของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีค่าเท่ากับ 0.75 มีค่าสูงกว่า 0.5 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2. ผลเปรียบเทียบความรู้ผู้ปกครองก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผลเปรียบเทียบความรู้ผู้ปกครองก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยเป็นอาสาสมัครผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน อายุระหว่าง 25 – 35 ปี อายุเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 30.7 เป็นเพศชาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 เป็นเพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง โดยใช้แบบ The Wilcoxon Matched Paris Signed - Ranks Test ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบความรู้ผู้ปกครองก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

คะแนนแบบทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	Z	p
ก่อนใช้โปรแกรม	10	9.3	1.49	-2.82	.05**
หลังใช้โปรแกรม	10	17.5	0.70		

**p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่าอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีคะแนนแบบทดสอบหลังการใช้โปรแกรมสูงกว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนการใช้โปรแกรม

3. ผลเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาและการพูดก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผลการฝึกปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง โดยเป็นอาสาสมัครเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน อายุระหว่าง 5 – 8 ปี อายุเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 6.7 เป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 เป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถทางภาษาและการพูดก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง โดยใช้แบบ The Wilcoxon Matched Paris Signed - Ranks Test ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถของพัฒนาการทางภาษาและการพูดก่อนและหลังการฝึกตามโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง

อาสาสมัคร (10 คน)	คะแนนก่อนการใช้โปรแกรม				คะแนนรวม (100 คะแนน)	คะแนนหลังการใช้โปรแกรม				คะแนนรวม (100 คะแนน)
	บทเรียนที่ 1 (คะแนนเต็ม 20)	บทเรียนที่ 2 (คะแนนเต็ม 60)	บทเรียนที่ 3 (คะแนนเต็ม 10)	บทเรียนที่ 4 (คะแนนเต็ม 10)		บทเรียนที่ 1 (คะแนนเต็ม 20)	บทเรียนที่ 2 (คะแนนเต็ม 60)	บทเรียนที่ 3 (คะแนนเต็ม 10)	บทเรียนที่ 4 (คะแนนเต็ม 10)	
รวม	93	164	31.67	33.33	32.20	163	335	63	61.33	62.23
\bar{X}	9.30	16.40	3.16	3.33	32.20	16.30	33.50	6.00	6.13	62.23
S.D.	0.94	1.42	0.91	0.62	2.52	1.15	1.64	0.42	0.42	1.97
ร้อยละ	9.30	16.40	3.17	3.33	32.20	16.30	33.50	6.70	6.53	63.03
Z	-2.81									
p	.05**									

**p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความสามารถของพัฒนาการทางภาษาและการพูดหลังการฝึกตามโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง อาสาสมัครทุกคนมีผลการประเมินสูงกว่าก่อนการฝึกตามโปรแกรม

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่าผลการวิเคราะห์ค่า E1/E2 กำหนดเกณฑ์การตัดสินที่ 80/80 ได้ผลประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง เท่ากับ 81/87 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) ของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.75 มีค่าสูงกว่า 0.5 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ สรุปได้ว่า โปรแกรมที่วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื้อหาในโปรแกรมประกอบไปด้วย แบบทดสอบความรู้ผู้ปกครองเรื่องโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูด และแบบประเมินความสามารถทางภาษาและการพูด โดยมีการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC

: Index of Item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน มีค่าเท่ากับ 0.90 และ 0.94 ตามลำดับ จากการพัฒนาโปรแกรมดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมมีประสิทธิภาพ สามารถนำมาเป็นสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษาแนวทางและเทคนิคในการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีความสะดวกสบายต่อผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับศุภลักษณ์ รัตนพันธุ์ (2564) ได้กล่าวถึง 4 องค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ หลักการของโปรแกรม วัตถุประสงค์ เนื้อหาและการวัดประเมินผล สอดคล้องกับ Tanya Talkar (2017) ได้ศึกษาการออกแบบเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์ความผิดปกติของการพัฒนาคำพูด พบว่าการทำความเข้าใจรูปแบบการออกเสียงของคำพูดเกิดขึ้นได้อย่างไรในกลุ่มประชากรทั่วไปและกลุ่มทางคลินิก เฉพาะเพื่อพัฒนาเครื่องมือช่วยในการวินิจฉัยที่แม่นยำและชาญฉลาดยิ่งขึ้น รวมถึงการวิเคราะห์ตำแหน่งในคำ ตำแหน่งในพยางค์ ความยาวของพยางค์ การออกเสียงคำศัพท์และประเภทคำกริยา ตลอดจนวิธีการช่วยเหลือให้มีพัฒนาการด้านคำพูดให้ดีขึ้น โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง มีกระบวนการพัฒนาโปรแกรมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำผลการประเมิน มาปรับปรุงแก้ไขให้โปรแกรมมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และมีการหาประสิทธิภาพของโปรแกรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้โปรแกรมมีความสมบูรณ์และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองมากที่สุด สอดคล้องกับเดือนฉาย แสงรัตนายนต์ (2559) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมฝึกพูดเด็กพูดช้าโดยใช้คู่มือฝึกพูดสำหรับผู้ปกครอง พบว่า โปรแกรมฝึกพูดเด็กพูดช้าสามารถช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้และทักษะในการฝึกพูดให้กับเด็กพูดช้าและสามารถพัฒนาความเข้าใจภาษาและการใช้ภาษาให้เด็กพูดช้าได้เพิ่มขึ้น ทักษะของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและการปรับตัวด้านการสื่อความหมายในเรื่องความเข้าใจภาษาของเด็กพูดช้า และสอดคล้องกับดนยา อินจำปา (2563) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระยะแรกเริ่ม พบว่า คะแนนหลังการใช้ชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระยะแรกเริ่มสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ สามารถพัฒนาทักษะพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระยะแรกเริ่มได้

6.2 เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาและการพูดก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สรุปได้ว่า ทุกคนมีผลการประเมินหลังการฝึกตามโปรแกรมสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากโปรแกรมมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครอง ได้มีการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน และคำนึงถึงการพัฒนาภาษาและการพูด (เบญจมาศ พระธานี, 2557) ที่มีปัจจัยหลายประการทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ด้านร่างกาย เพศ อายุ สติปัญญา ครอบครัว ภาษาที่ใช้ เป็นต้น รวมทั้งการเป็นตัวอย่างการพูดที่ดี การให้แรงเสริม การฝึกการใช้คำขยายคำศัพท์ และการฝึกที่มีความสม่ำเสมอเป็นประจำ การให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พ่อ แม่ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การเสริมสร้างการเรียนรู้ทั้งที่บ้าน โรงเรียน ลักษณะเด่นในความเป็นครูของพ่อแม่ที่แตกต่างไปจากครูปกติหรือมากกว่าคือ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ พ่อแม่จึงเป็นครูที่ดีที่สุดในโลกของลูก เป็นครูตลอดเวลาและตลอดชีวิตของลูก เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดและล้อมรอบตัวเด็กที่สุด เป็นผู้สร้างภูมิคุ้มกันทั้งร่างกายและจิตใจ (สุภัสสริรา วงษ์มาดิษฐ์, 2559) นอกจากนี้โปรแกรมดังกล่าวยังเป็นโปรแกรมที่ช่วยส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดในการเข้าใจภาษาและการแสดงออกทางภาษาเพื่อช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาพัฒนาการได้ดีขึ้น และผู้ปกครองมีความสำคัญในการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สอดคล้องกับสุทธิรัตน์ เพชรทิม (2552) ได้ศึกษาการศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับกลางโดยใช้กิจกรรมเพลง พบว่าความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลางหลังการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลงอยู่ในระดับดี และหลังการใช้กิจกรรมเพลงความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลางสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมเพลง สอดคล้อง

กับบัณฑิตา ลิขสิทธิ์ และ ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2560) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการแก้ไขการพูดไม่ชัดโดยใช้กระบวนการฝึก AES2D สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย พบว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบการแก้ไขการพูดไม่ชัดโดยใช้กระบวนการฝึก AES2D สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย อยู่ในระดับดี ความพึงพอใจและความเหมาะสมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ Harald A. Euler, et al. (2021) ได้ทำการศึกษารักษาการปรับโครงสร้างการพูดสำหรับเด็กอายุ 6 ถึง 9 ปี ที่พูดติดอ่าง พบว่าผู้ปกครอง การสนับสนุน การบำบัดแบบกลุ่ม การรักษาแบบเข้มข้น และการออกกำลังกายเป็นประจำที่บ้านเป็นสิ่งจำเป็นช่วยลดอาการติดอ่างได้ โดยแบบประเมินดังกล่าวยังได้มีการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน นอกจากนี้ปัจจัยที่ทำให้การศึกษาในครั้งนี้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการใช้โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองและการฝึกตามโปรแกรมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับธัญย์ สุภาแสน (2563) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านอาสาสมัคร และด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง และควรมีการสื่อสารกันมากขึ้นที่มีลักษณะเฉพาะเพื่อความรวดเร็ว สะดวก ควรมีการจัดประชุม ฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน

7. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ผลของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่าหลัง ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีคะแนนแบบทดสอบหลังการใช้โปรแกรมสูงกว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนการใช้โปรแกรม และการทดลองการฝึกตามโปรแกรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีผลการทดลองสูงกว่าก่อนการฝึกอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1. โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นโปรแกรมที่ใช้ฝึกเพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูด สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ต้องการส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดได้
2. ควรมีการเพิ่มหมวดคำและคำศัพท์ให้มากขึ้น นอกเหนือจากหมวดสัตว์น้อยน่ารัก ผักผลไม้ กิน อาหาร และเครื่องดื่ม เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย และคำกริยา เป็นต้น
3. แบบทดสอบความรู้ผู้ปกครองเรื่องโปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูด ควรมีภาพประกอบ เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจคำถามได้ง่ายขึ้น
4. โปรแกรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีเนื้อหาแบบง่ายและเป็นขั้นตอน ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดเด็กได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารเตรียมความพร้อมในการส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาช่วงอายุอื่นๆ
2. ควรมีศึกษาการส่งเสริมความสามารถทางภาษาและการพูดโดยผู้ปกครองในเด็กพิเศษกลุ่มอื่นๆ เช่น เด็กออทิสติก

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ.
- ดนยา อินจำปา. (2563). การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระยะแรกเริ่ม. **วารสารราชสุดา**, 16(2); 36-50.
- เดือนฉาย แสงรัตนายนต์.(2559). ประสิทธิภาพของโปรแกรมฝึกพูดเด็กพูดซ้ำโดยใช้คู่มือฝึกพูดสำหรับผู้ปกครอง. **วารสารราชานุกูล**, 31(1); 1-12.
- ธัญย์ สุภาแสน. (2563). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เบญจมาศ พระธานี. (2554). การพัฒนาภาษาและการพูดของเด็กปกติ. ใน **เบญจมาศ พระธานี (บรรณาธิการ). ออทิสติก: การสอนพูดและการรักษาบำบัดแบบสหสาขาวิชาชีพทางการ**. ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัณฑิตา ลิขสิทธิ์ และ ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2560). การพัฒนารูปแบบการแก้ไขการพูดไม่ชัดโดยใช้กระบวนการฝึก AES2D สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อย. **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์**, 18(2); 17-30.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2551. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 125 (28ก.), 3.
- สถาบันราชานุกูล. (2565). **ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา**. ค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2565, จาก <https://th.rajanukul.go.th/preview-4002.html>.
- สุภัททิรา วงษ์มาดิษฐ์. (2559). **พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านไผ่สีทอง จังหวัดสุพรรณบุรี**. การค้นคว้าอิสระการศึกษาศาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภลักษณ์ รัตนพันธุ์. (2564). **การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูอาชีพศึกษาจังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อารีย์ คำสังฆะ. (2554). **การส่งเสริมความเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรมเล่นกับลูกปลูกภาษา**. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Harald A. Euler, et al. (2021). Speech restructuring group treatment for 6-to-9-year-old children who stutter: A therapeutic trial. **Journal of Communication Disorders**, 89, (January–February); 1-12.
- Tanya Talkar, et al. (2017). Acoustic cues to distinctive features are modified in the speech of typically-developing versus atypically developing children. **The Journal of the Acoustical Society of America**, 141(5); 3837-3837.